Lisa 1

Tehniline kirjeldus SAM mooduli arendusele

1. Mõisted ja lühendid

Mõiste/Lühend	Kirjeldus
SKAIS1	Sotsiaalkaitse infosüsteemi vana rakendus
SKAIS2	Sotsiaalkaitse infosüsteemi uus rakendus (hõlmab Ametnikurakendust ja Iseteenindust)
MFE	Microfrontend teenus
PÕS	Pensioniõiguslik staaž
SAM	Staažiarvestuse moodul
ISM	Isikustatud sotsiaalmaks
SKA	Sotsiaalkindlustusamet
TEHIK	Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus

2. Ülevaade

Pensioniteenus pakub inimestele hüvitist, mida makstakse vanaduse, toitja kaotuse ja töövõimetuse korral. Pensioni saamise õigustatuse ja määramise alused on sätestatud:

- Riikliku pensionikindlustuse seaduses (RPKS) https://www.riigiteataja.ee/et/akt/121052026014;
- Väljateenitud aastate pensionide seaduses (VAPS) https://www.riigiteataja.ee/et/akt/122022023015;
- Soodustingimustel vanaduspensionide seadus https://www.riigiteataja.ee/et/akt/SVPS
- Okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seadus https://www.riigiteataja.ee/et/akt/690831?leiaKehtiv
- Eriseadustes; ja
- Eesti Vabariigi sõlmitud vastavates kahepoolsetes sotsiaalkindlustuslepingutes.

Üldistatult võib öelda, et pensionisumma kujunemisel võetakse arvesse inimese töötasult arvestatud või tasutud sotsiaalmaksu, tema tööstaaži ja panust lapse kasvatamisse.

Pensioni äriloogika haldamin ja menetlemine toimub praegu SKAIS1-s. SKAIS1-s hoitakse samuti kogu senist staažiarvestuse andmestikku. SKAIS2 on loodud baasfunktsionaalsusega PÕS moodul (Pension_seniority), mis võimaldab koondada isiku pensioniõigusliku staaži perioodid ning pakub inimesele võimalust SKA Iseteenindusest esitada andmeid oma töötamiste, laste kasvatamise või muude staaži arvestuse aspektist oluliste andmete kohta koos seda tõendavate dokumentidega.
PÕS mooduli ametnikurakendus toetab vähesel määral ka tööstaažide õigustatuse kontrolli menetlust, kuid käsitöö maht on siiski ebaproportsionaalselt suur. Praegune PÕS mooduli andmestik ei võimalda eristada korrektselt staažiperioodide liike, tunnuseid ega nende arvestamise aluseid, mistõttu ei ole võimalik selle alusel teostada korrektset staaži arvutust, sest staažiarvestuse kokkuarvestamise äriloogika

on SKAIS1s. PÕS mooduli loomisel on suuresti tuginetud senisele SKAIS1 loogikale, sest moodul on liidestatud SKAIS1-ga, et toetada pensioni määramist SKAIS1-s,

SKA-l on eesmärk uuendada pensioniteenus aastaks 2028 ja viia pensioniteenuse menetlus koos seda toetava andmestiku haldusega üle SKAIS2 infosüsteemi. SKA eesmärk on muuta pensioni määramise menetlus kasutajale senisest läbipaistvamaks, automaatsemaks ja vähendada käsitsi teostatavate kontrollide osakaalu. Selleks on vaja SKAIS2 luua inimese staažiarvestuse menetlust ja haldust toetav funktsionaalsus.

SAM koondab andmestiku, mille alusel saab arvestada ja kontrollida isiku staažiarvestust pensioniteenuse erinevates õigustatuse aspektides.

Mooduli loomisel peab arvestama asjaolu, et inimese pensionistaaž arvestatakse kokku üldjuhul kuni kolmelt komponendilt:

- tööstaaž enne 1999. aastat ehk pensioniõiguslik staaž (tellitava arenduse skoop);
- enne 1999.a lapse kasvatamise eest arvestatud staaž (on tellitava arenduse skoop osaliselt); ning
- alates 1999 isikustatud sotsiaalmaksu alusel arvestatud staaž ehk pensionikindlustus-staaž (ei ole tellitava arenduse skoop).

SAMi kantakse ka pensionisumma arvestust mõjutava eristaaži, väljaspool Eestit arvesse mineva staaži ja avaliku staaži andmestik alates 1999. aastast (tellitava arenduse skoop).

Oluline on märkida, et teatud juhtudel tuleb staažiperioode võtta pensionistaaži arvestuses arvesse kordajana st mingit perioodi arvestatakse 2-3-kordselt.

Detailsed staažiarvestuse reeglid esitab tellija detailanalüüsi käigus.

SAM moodul peab toimima koos teiste pensioni suurust mõjutavate komponentidega, sh isikustatud sotsiaalmaksu (ISM) andmete, laste kasvatamisega seotud õiguste ja erinevate soodustust andvate lisade andmestikuga. Ametnikuvaates ja Iseteeninduses peab olema koondvaade, mis annab ülevaate inimese erinevatest pensionit mõjutavatest komponentidest.

3. Töö eesmärk

Töö eesmärgiks on luua SKAIS2 pensioni staažiarvestuse moodul (SAM), mis koondab tulevikus staažiperioodide arvestuseks ja menetluseks vajaliku andmestiku nii ametnikurakenduses kui Iseteeninduses.

4. Tellitavad tööd

Lepinguga tellitakse SKAIS2-s ametnikurakenduse ja iseteeninduse funktsionaalsust järgmises ulatuses:

4.1. Isikupõhiste pensioniõigusliku perioodi staažikannete haldus koos menetlusloogikaga, et see võimaldaks eristada staažiarvestuse erinevaid aspekte pensionile jäämise aja ja pensionisumma määramisel. Staažiandmete lisamisel ja muutmisel peavad rakenduma sisestuskontrollid ja valideerimisreegleid;

4.2. Menetluse kui eraldiseisva ärilise tunnuse (menetluseID) toetamine SAMis, mis võimaldab siduda staažiperioodid, päringud, dokumendid sh vaided ja otsused ühe menetluse alla ning koondada ühte vaatesse menetluse ajalugu;

4.3. Staaži menetlust toetavate tööülesannete loomine;

4.4. Staažiperioodide õigustatuse kontrolli menetlusega seotud haldusaktide ja andmepäringu aluskirjade koostamise toetamine süsteemsete trükistega;

4.5. SKAIS2-st e-kirjade saatmise keskselt kasutatava komponendi loomine ja integreerimine SAM mooduliga;

4.6. Loodavate menetlusdokumentide automaatne registreerimine Dokumendimoodulis ja Iseteeninduses kättesaadavaks tegemine. Menetlusosaline peab Iseteeninduses nägema tema osas tehtud päringute infot ja saama jälgida menetluse kulgu;
4.7. Ametnikurakenduse ja Iseteeninduse (sh mobiilikuvad) kuvad tuleb luua MFE teenusena;
4.8. Iseteeninduses pensioniteenuse raamistiku ja SAM osa MFE teenuste arendamine lähtuvalt UI/UX disainist. Iseteeninduse funktsionaalsus peab olema keeletundlik (eesti, inglise ja vene keel);
4.9. Arvestama peab asjaoluga, et Iseteeninduses esitab inimene staažiandmeid üldistatumalt ning ametnikurakenduses peab saama ametnik neid kandeid tükeldada, lisada täiendavaid metaandmeid jne. Ametniku tehtud muudatused peavad olema Iseteeninduses näha toimingu või haldusakti viitega;
4.10. Andmevahetusteenuste (Rahvusarhiivi VAU ja Kaitseressursside Ameti kaitseväekohustuslaste registri x-tee teenused) töötlus SAM-i toimimiseks vajalikus ulatuses;
4.11. Luua infosüsteemi kaudu esitatud failide meta-andmestamise ja dokumendihoidlasse registreerimise funktsionaalsus.
4.12. Failide valideerimisloogikate (nt lubatud failitüübid ja suurused) ühtlustamine keskselt kasutatava komponendi loomisega ja rakendamine SAM-is.
4.13. Arendustööde testimine, sh automaattestide loomine uuele funktsionaalsusele, koormustestide läbiviimine jne;
4.14. Andmete migratsioon kas PÕS andmetelt või/ja SKAIS1 andmetelt;
4.15. Täiendavad arendustööd, mis selguvad analüüside käigus ja on olulised realiseerida SAM funktsionaalsuse toimimiseks või tootestamise toetamiseks.

Tööde loetelu tekib eelnevalt kokkulepitud backlogi alusel ja hallatakse Jiras.

Käesoleva lepingu skoopi ei kuulu UI/UX disain ja prototüübi loomine ega SKAIS1 teenuse sulgemisega seotud tegevused.

5. Tööprotsess ja tulemid

Järgnevalt täpsustatakse Täitjaga sõlmitud raamlepingus nr 3-9/4283-1 kirjeldatud tingimusi tööprotsessi, dokumenteerimise, töökorralduse, testimise ja mittefunktsionaalsete nõuete osas.

5.1. Tööprotsess

5.1.1. Tööraamistik peab tuginema etapiviisilisele planeerimisele, võimaldades arendusmeeskonna prioriteete jooksvalt muuta;
5.1.2. Tööraamistik peab võimaldama süsteemset ülevaadet iga kokkulepitud töö saavutustest;
5.1.3. Tööraamistik peab võimaldama arendusmeeskonna tulemuslikkuse (kasvu) jälgimist ajas;
5.1.4. Tööraamistik peab tagama, et arendusmeeskond tegeleb omal initsiatiivil enda tulemuslikkuse parandamisega ja parendusettepanekute esitamisega;
5.1.5. Täpsem töökorraldus lepitakse kokku pärast lepingu sõlmimist;
5.1.6. Projekti töökorraldus toetub raamlepingu nr 3-9/4283-1 kodukorrale (lisa 5) ja töökorralduslikele kokkulepetele (p. 5.1.5). Täitja peab tagama piisava kaasamise ja ülevaadete andmise Tellijale.

5.2 Dokumentatsioon

Vastavalt punktis 4 kirjeldatud skoobile tuleb töö käigus luua ja täiendada SKAIS2 dokumentatsiooni, milleks on minimaalselt:

5.2.1. Funktsionaalsuse ja äriprotsesside kirjeldused kokkulepitud kujul (nt BPMN standard, diagrammid ja kirjeldused Confluence'is) koos ärireeglitega, mida peab olema hiljem võimalik

täiendada järgnevates etappides lisanduva funktsionaalsuse alusel ning siduda tervikliku protsessi- ja ärireeglite kirjeldusega;

5.2.2. Tehniline dokumentatsioon (nt paigaldusjuhendid, Confluence keskkonnas);

5.2.3. Andmemudel;

5.2.4. Dokumentatsiooni täpsed liigid ja sisu formaat lepitakse kokku tööde käigus, kuid see peab vastama minimaalselt järgnevatele SKAIS2 Confluence keskkonnas kirjeldatud nõuetele: Nõuded arendusprojektide dokumentatsioonile.

5.3 Tööde üleandmine

Arendustööde lähtekoodi tarne toimub pideva integreerimise (continuous integration) teel. Tööde järjekord, üleandmise aeg ja UAT tagasiside andmise aeg lepitakse kokku tööde käigus taasesitamist võimaldavas vormis (Tellija ja Täitja poolt).

Töö üleandmisel kontrollib Tellija üle töö nõuetekohasuse ning annab vajadusel tähtaja töö parandamiseks.

Täitja teab, et tellija võib igat üle antud funktsionaalsust paigaldada toodangusse ning täitja peab tagama, et lõplikult valmimata funktsiooni protsessid on võimalik toodangust välja lülitada (feature flags). Funktsioonide sisse-välja lülitamise võimekus lepitakse Tellija ja Täitja vahel kokku tööde käigus.

5.4 Nõuded automaattestimisele

Automaattestimise nõuete täitmisel tuleb lähtuda nõuetest, mis on leitavad TEHIK arendusjuhendid veebilehelt menüüpunktist Automaattestide nõuded.

Testidega kaetakse serveripoolne ja kasutajaliidese kood. Katvuse kontrolliks ja raporteerimiseks seatakse Tellija koodihoidla keskkonnas (Gitlab) üles pideva integratsiooni töövoog, mis seadistatakse koos toimima SonarQube koodi ja testide katvuse analüsaatoriga.

Automaattestid peavad üle antavas lähtekoodis continuous-integration'i töövoo edukalt läbima. Samuti peab Täitja hoolt kandma, et varasemalt loodud testid jäävad töö lõpetamisel edukalt läbitavateks. Nõuete muutumisel peab Täitja viima testid vastavusse uute nõuetega või need eemaldama, kui selliseid nõudeid enam ei eksisteeri.

5.5 Mittefunktsionaalsed nõuded

Mittefunktsionaalsete nõuete täitmisel tuleb lähtuda järgnevast:

5.5.1 Uue funktsionaalsuse loomisel tuleb lähtuda raamlepingus nr 3-9/4283-1 ja selle lisades kirjeldatud nõuetest ning SKAISi Arhitektuurimanifestist.

5.5.2 Täpsemad mittefunktsionaalsed nõuded, millest lähtuda on leitavad TEHIK arendusjuhendid veebilehelt menüüpunktist Mittefunktsionaalsed nõuded

6. Tulemid

Valminud tööde tulemid antakse üle hiljemalt tööde teostamise tähtajaks üleandmise-vastuvõtmise aktiga, tööde tulemid peavad sisaldama:

- Viiteid dokumentatsioonile Tellija Confluence'is;

- Viited tehtud töödele (Jira piletitena);
- Viiteid koodile GitLabis

7. Tööde teostamise tähtaeg

Tööde üleandmise (so Jira piletid "Ready for AT" ja toodangu keskkonda paigaldatav kvaliteetne lähtekood) tähtaeg on hiljemalt **30.09.2027.**

Konkreetsete tööde vahetähtajad ja tööde järjekord lepitakse kokku tööde käigus Jira epicutes. Kui konkreetse töö teostamine sõltub tellija, Rahvusarhiivi, Kaitseressursside Ameti või muu seotud osapoole sisendist, otsusest või tegevusest ning vastav sisend viibib, nihkub üksnes sellest sõltuva töö vahetähtaeg viibinud aja võrra, kuid mitte hiljemaks kui hankelepingus sätestatud lõpptähtaeg, kui pooled ei lepi lepingu muudatuses kokku teisiti.

Tööde üleandmisele järgneb tellija poolne tööde testimine mõistliku aja jooksul ja vajadusel täitja poolne paranduste tegemine üle antud töödes, kui testimise käigus ilmneb, et tööd ei ole lõpptähtajaks teostatud nõuete kohaselt. Tööd loetakse teostatuks tööde üleandmise-vastuvõtmise akti tellija poolt allkirjastamise hetkest.